

Minulosť a súčasnosť Konskej

Konská sa nachádza pod výbežkami Západných Tatier na oboch brehoch Konšťianky (Konského potoka), ktorý pramení na juhozápadnom svahu Holého vrchu vo výške takmer 1300 m. n. m. Obec susedí s obcami Jakubovany a Liptovský Ondrej. Na západe susedí s obcami Žiar, Smrečany a Veterná Poruba.

Prvá písomná zmienka o obci je z roku 1357. Pôvodné názvy boli Weresmihalfalua, Veresfaza, Veresmihalfyahaza, Konska, Konszka. Obec vznikla pôvodne v chotári obce Uhorská Ves na majetkoch, ktoré v roku 1309 predal zvolenský župan Donč Egídiovi. V roku 1310 sa v listinách spomína aj osada alebo kúria zvaná Radun, ktorá sa mala podľa iných autorov stať neskôr Konskou.

Obyvatelia sa zaoberali najmä poľnohospodárstvom, pasením koní a dobytky, boli známi aj ako murári a tesári. V obci bola v roku 1919 postavená drevená zvonica. V roku 1934 sa na katastrálnom území obce uskutočnili neúspešné pokusy ťažiť uhlie. V rokoch 1933 - 1936 bola postavená nová budova evanjelickej školy spolu s bytom pre učiteľa, kde neskôr bola zriadená materská škola. Základná a materská škola v Konskej sú už v súčasnosti zrušené. Drevená hasičská strážnica a sklad pre striekačku boli postavené v roku 1930. V Konskej stál až do druhej svetovej vojny kamenný vodný mlyn na mletie obilia. JRD bolo v obci založené v roku 1958, neskôr bolo zlúčené s JRD Jakubovany a Liptovský Ondrej, s názvom JRD 1. máj so sídlom v Liptovskom Ondreji, dnes Agria.

Erb obce tvorí v červenom štíte na zlatozelenom vrchu striebrodetý jazdec so zlatými čizmami a klobúkom, sediaci na cválajúcom striebornom koni so zlatou hrivou, kopytami a chvostom.

Konská je východiskom do Západných Tatier po neznačkovaných trasách. Leží priamo pod vrchom Baranca, na úpätí ktorého sa nachádzajú dve chaty (Baranec a Horec) a dva lyžiarske vleky. Ubytovanie v obci poskytujú viacerí občania.

Pri obci sa nachádza liečivý železitý minerálny prameň, miestne nazývaný Medokýš. Dá sa k nemu dostať aj autom, treba ho však upraviť a prekryť drevenou konštrukciou.

V obci pôsobil miestny dobrovoľný hasičský zbor, ktorý sa začína znovu formovať. Aktívne je Pozemkové spoločenstvo obce Konská.

Konská nemá spracovaný územný plán, v súčasnosti sa riadi plánovacou dokumentáciou Žilinského samosprávneho kraja. Po komasácii pozemkov sa vypracuje nový územný plán.

V blízkosti obce je chatová oblasť, neexistuje k nej však dopravná komunikácia, dá sa prejsť len naokolo. Cez obec nevedú žiadne značené cyklotrasy. Za najsilnejšiu stránku obyvatelia považujú koncovú polohu obce – pokoj, ticho, čistotu. Silnou stránkou je tiež fungujúca svojpomoc a spolupráca občanov a samosprávy pri zveľaďovaní verejných priestranstiev. V centre je vybudovaný altánok a trampolína, do budúcnosti sa plánuje zelená oddychová zóna s prvkami a sochou koňa ako symbolu obce. Dobrá je spolupráca s urbárom. Nie sú tu takmer žiadne kultúrne spolky a združenia, avšak zachováva sa tradícia Stavania mája, Jánskych vatier a tradičného plieskania bičom, ktorú udržiava skupina nadšencov – 1. ročník zapálenia Jánskej vatry bičom v roku 2023. V minulosti v obci pôsobil ochotnícky súbor. Začali sa organizovať podujatia pre deti a iné akcie spoločenského charakteru (O pohár starostu). Obyvatelia starnú, väčšina z nich sú dôchodcovia, ale v posledných rokoch tu ostávajú bývať aj mladé rodiny, čím sa zvyšuje dopyt po stavebných pozemkoch. Demografický vývoj je priaznivý. V obci je veľa drobných živnostníkov, sľubne sa rozbieha biofarma manželov Husárikovcov.

Poslanci sú aktívni, plánujú si podeliť územie podľa domov, aby sa zefektívnila komunikácia s občanmi. V obci neexistujú čierne skládky, občania vzorne separujú odpad.

Prioritou obce je komasácia – vyporiadanie pozemkov a pozemková úprava sceľovaním rozdrobených a rozptýlených pozemkov, dobudovanie kanalizácie (3km) a oprava strechy na kultúrnom dome. Žiada sa úprava koryta Konského potoka. Do budúcnosti obec počíta s podporou individuálnej bytovej výstavby.

Konská v roku 2030

Konská je výnimočnou obcou v nádhernom a pokojnom prostredí, kde ľudia nežijú v dobrom, pomáhajú si navzájom a starajú sa o verejný priestor. V centre je malé námestie s historickou zvonnicou, fungujúcim kultúrnym stánkom a modernou knižnicou. Obec má vybudované cesty,

4.5.5 Korská

miestne cyklotrasy sú napojené na liptovskú cyklomagistrálu. Miestni podnikatelia poskytujú širokú paletu služieb. Počet obyvateľov sa zvýšil, mladí majú vytvorené dobré podmienky pre rodinný aj pracovný život. Možnosti na kultúrne a športové vyžitie vzrástli.

Stratégia pre dosiahnutie vízie obce

Občania obce a jej predstavitelia sú pripravení naplniť víziu budúcnosti

- sústavnou prácou samosprávy na zlepšovaní kvality života obyvateľov mesta v oblasti služieb a infraštruktúry,
- **vytváraním podmienok pre vznik a udržanie pracovných príležitostí,**
- kladením dôrazu na aktívnu občiansku spoločnosť a spoluprácu,
- zavádzaním moderných technológií do života v obci,
- ako aj šetrným využívaním prírodných zdrojov a aktívnou ochranou hodnôt územia.

Za prioritu je považovaná oblasť pracovných príležitostí.

Členovia pracovnej skupiny Korská

Pracovná skupina v obci Korská pracovala v zložení:

- Ing. Miroslav Kamhal, starosta obce,
- RSDr. Milan Lizúch,
- Ladislav Balický, dozorná rada PS Korská,
- Patrik Dermek,
- Stanislav Dermek,
- Elena Dermeková,
- Július Dermek,
- Ing. M. Bujnová, predsedkyňa PS Korská.

Návrh a-SPRO bol prerokovaný a schválený v obecnom zastupiteľstve dňa
(Uznesenie č.).

SWOT analýza Konskej

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • priaznivá demografia • záujem ľudí o bývanie • potenciál v rozšírení IBV • priaznivé finančné zdravie obce • obec je bez úveru • dobrovoľníci a ochota domácich pomôcť pri úprave verejných priestranstiev (na brigádu prišlo 60 ľudí) • dobrá spolupráca so zastupiteľstvom • historická zvonica a modlitebňa ECAV • zachovávanie tradície „plieskanie bičom“ (skupina 20 nadšencov, zapálenie Jánskej vatry bičom) • obec má dobrú spoluprácu s urbárom • v obci sú živnostníci a SHR (LMZ farma, s.r.o – chov kráv, Zdenko LIZUCH) • v obci funguje ubytovanie na súkromní • dve chaty Baranec a Horec • v budove Jednoty sa rozbieha mäsovýroba • v obci začali organizovať spoločenské podujatia • vytvorené podmienky pre aktívne trávenie voľného času • prítomnosť minerálneho prameňa Medokýš • cyklotrasy • altánok a trampolína v centre obce • ľadová plocha na multifunkčnom ihrisku • v obci nemajú čierne skládky • kompostovisko je vybudované 	<ul style="list-style-type: none"> • v obci nie je vybudovaná kanalizácia • obec nemá spracovanú ÚPD • v obci chýba centrum • budova, kde sídli obecný úrad, knižnica a kultúrny dom sú v havarijnom stave • DHZ potrebuje obnoviť techniku • zanesené korytu Konského potoka • po ťažbe dreva ostáva v lese a na ceste neporiadok • hospodárenie v lese obmedzuje chatárov (špinavá príjazdová cesta) • chýba cestné spojenie chat s obcou (chatári chodia cez Smrečany a Žiar) • málo pracovných príležitostí v obci • ľudia sú pohodlní: „pripravte mi to a prídem“ • chýba aktívny človek, ktorý by zaktivizoval spoločenskú a kultúrnu činnosť v obci • obyvateľstvo starne
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> • výhodná poloha na relax, trávenie dovoleníek • možnosti rozvoja služieb a obchodu pre obyvateľstvo • možnosti zriadenia menších výrobných prevádzok • možnosti pre čerpanie financií z fondov EÚ • existencia vhodných podmienok a ľudských zdrojov na rozvoj poľnohospodárstva a lesníctva • vytvorenie centra obce • rekonštrukcia miestnych komunikácií a 	<ul style="list-style-type: none"> • problémy s vysporiadaním pozemkov (nežijúci vlastníci) • veľká administratívna náročnosť pre získanie dotácií z fondov EÚ • nedostatok investičného kapitálu • znečisťovanie podzemných vôd a Konského potoka • ohrozenie zosuvmi pôdy – obecné budovy a výstavba strácajú stabilitu

4.5.5 Konská

<p>výstavby chodníkov, zastávky autobusu</p> <ul style="list-style-type: none"> • vytvorenie podmienok pre aktívne trávenie voľného času • vybudovanie kanalizácie • zvýšiť právne vedomie obyvateľstva vo sfére životného prostredia a separácie odpadov 	
--	--

Špecifický cieľ 1	Zlepšiť základnú vybavenosť a služby v obci
Opatrenie 1.1	Podporiť rozvoj bývania
Opatrenie 1.2	Dobudovať dopravnú a technickú infraštruktúru v obci
Opatrenie 1.3	Zvýšiť bezpečnosť a skvalitniť sociálnu a občiansku vybavenosť
Kľúčové potreby Konskej v oblasti základnej vybavenosti a služieb	<i>Odkanalizovanie obce, vysporiadanie pozemkov pod kanalizáciu, ale aj na bývanie (komasácia), oprava a údržba cesty a vytvorenie podmienok pre trávenie voľného času. Spracovanie územnoplánovacej dokumentácie. V minulosti bola zakázaná výstavba z dôvodu zosuvov pôdy.</i>
Predpoklady pre úspešnú implementáciu opatrení	<i>Pozitívny trend v demografickom vývoji, existujúca nájomná zmluva na cestu s Agriou, dobrá finančná kondícia obce (žiadne zadĺženie), ochota obyvateľov zapojiť sa do svojpomocne realizovaných aktivít. Dobrá spolupráca s urbárom, ktorý poskytuje drevo pre drobné úpravy verejných priestranstiev. Spolupracujúci poslanceký zbor.</i>

Aktivity pre opatrenia 1.1 – 1.3		Investor/partner		
<p>1.1. Príprava územia pre IBV a výstavbu BD</p> <ul style="list-style-type: none"> • Komasácia – vysporiadanie pozemkov • Spracovanie územnoplánovacej dokumentácie <p>1.2 Výstavba a rekonštrukcia dopravnej infraštruktúry</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rekonštrukcia, oprava a údržba miestnej komunikácie • Postavenie zastávky autobusu <p>Budovanie a rekonštrukcia vodovodu, kanalizácie a rozvodných sietí</p> <ul style="list-style-type: none"> • Výstavba verejnej kanalizácie (4km, 3.000.000€) <p>1.3 Budovanie IKT sietí, inteligentné fungovanie zariadení, zvyšovanie bezpečnosti, ochrany a prevencie, zlepšenie technického stavu a vybavenia DHZ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vybudovanie požiarnej zbrojnice • Podpora činnosti DHZ, nákup potrebnej techniky <p>Výstavba a modernizácia zariadení sociálnej a občianskej vybavenosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • Detské ihrisko • Detské prvky a lezecké prvky pri multifunkčnom ihrisku, úprava priestorov okolo ihriska • Vybudovanie verejného priestranstva, centra obce • Riešenie havarijného stavu strechy na kultúrnom dome, rekonštrukcia a modernizácia kultúrneho domu • Úprava priestorov okolo kultúrneho domu - cesta, parkovisko, lavičky • Rekonštrukcia a modernizácia budovy obecného úradu a knižnice • Vybudovanie oddychovej zóny pri miestnom cintoríne – altánok, arborétum 		<ul style="list-style-type: none"> • Obec • Urbár • Agria • ECAV • DHZ • Súkromný sektor 		
Predpokladané finančné zdroje	vlastné zdroje obce, dotácia na základe Uznesenia Vlády SR, európske fondy, štátny rozpočet			
Monitoring a hodnotenie špecifického cieľa 1				
Ukazovateľ		Merná jednotka	Počiatočné hodnoty	Dosiahnuté hodnoty
<ul style="list-style-type: none"> • Počet zrealizovaných projektov zameraných na rozvoj bývania • Počet zrealizovaných projektov dopravnej a technickej infraštruktúry • Počet zrealizovaných projektov sociálnej a občianskej vybavenosti/ sociálnej a zdravotnej starostlivosti • Počet zrealizovaných projektov IKT, bezpečnosti, ochrany a vybavenia DHZ 		• projekt	0	
Dopady	Spokojnosť obyvateľov regiónu s kvalitou života	vlastné zisťovanie		

Špecifický cieľ 2	Zvýšiť zamestnanosť a zlepšiť podmienky pre podnikanie		
Opatrenie 2.1	Vytvoriť podmienky pre zvýšenie zamestnanosti a rozvoj podnikania v obci		
Opatrenie 2.2	Posilniť marketing obce a regiónu		
Kľúčové potreby Konskej v oblasti práce a podnikania	<i>Podpora drobného podnikania a mladých farmárov, vybudovanie prístupovej komunikácie k chatám, vyznačiť a zahrnúť miestne cyklotrasy do cykloturistických máp</i>		
Predpoklady pre úspešnú implementáciu opatrení	<i>Prítomnosť mladých farmárov v obci, fungujúce ubytovanie v chatách Baranec a Horec, rozvíjajúce sa ubytovanie na súkromí a záujem o podnikanie v remeslách. Podpora cestovného ruchu vyznačením cyklotrás, náučných a turistických chodníkov.</i>		
Aktivity pre opatrenia 2.1 – 2.2	Investor/partner		
2.1 Podpora tradičného hospodárenia a remesiel <ul style="list-style-type: none"> Podpora mladých farmárov a doplnkovej remeselnej činnosti Budovanie infraštruktúry cestovného ruchu v obci <ul style="list-style-type: none"> Informačná tabuľa pre turistov Chodník k Medokýšu, informačná tabuľa Cyklochodník Konská – Chata Baranec (možná protipožiarna cesta) Vyznačenie cyklotrás Magistrála – Konská Rozhľadňa Konská Symbol obce v podobe sochy koňa z dreva v centre Podpora nových podnikateľských aktivít <ul style="list-style-type: none"> Zriadenie mäsovýroby Podpora podnikania v poľnohospodárstve a lesníctve <ul style="list-style-type: none"> Zámery Agrie a urbáru Podpora mladých SHR, chov kôz a oviec, predaj z dvora Rozvoj agroturistiky 	<ul style="list-style-type: none"> urbár Agria SHR ubytovatelia, chatári súkromní podnikatelia 		
Predpokladané finančné zdroje	<i>vlastné zdroje investorov a obce, európske fondy</i>		
Monitoring a hodnotenie špecifického cieľa 2			
Ukazovateľ	Merná jednotka	Počítateľné hodnoty	Dosiahnuté hodnoty
<ul style="list-style-type: none"> Počet zrealizovaných projektov zameraných na tradičné hospodárenie a remeslá Počet zrealizovaných projektov zameraných na infraštruktúru cestovného ruchu Počet zrealizovaných projektov zameraných na nové podnikateľské aktivity Počet zrealizovaných projektov zameraných na podnikanie v poľnohospodárstve a lesníctve 	<ul style="list-style-type: none"> projekt 	0	
Dopady	Spokojnosť obyvateľov regiónu s kvalitou života	vlastné zisťovanie	

4.5.5 Konská

Špecifický cieľ 3	Podporiť rozvoj občianskej spoločnosti		
Opatrenie 3.1	Zlepšiť kvalitu spoločenského života v obci a podporovať aktivity pre využitie voľného času		
Opatrenie 3.2	Zlepšiť znalosť územia a posilniť pocit hrdosti na obec/región		
Opatrenie 3.3	Podporiť spoluprácu na všetkých úrovniach v obci aj mimo nej		
Opatrenie 3.4	Zlepšiť medziľudské vzťahy		
Kľúčové potreby Konskej v oblasti občianskej spoločnosti	Chýbajú podmienky pre spoločenský život a trávenie voľného času. Zvýšiť záujem ľudí o veci verejné, kompenzovať tlak informatizácie kvalitným spoločenským životom a aktivitami spolkov.		
Predpoklady pre úspešnú implementáciu opatrení	Dobré medziľudské vzťahy, ochota obyvateľov zapájať sa do zveľaďovania prostredia. Zefektívnenie komunikácie poslancov s občanmi na báze prerozdelenia územia podľa domov medzi poslancov.		
Aktivity pre opatrenia 3.1 – 3.4		Investor/partner	
3.1 Podpora organizovania kultúrnych, športových a iných podujatí		<ul style="list-style-type: none"> obec/poslanci DHZ 	
<ul style="list-style-type: none"> Deň matiek, Stavanie májov, Jánske vatry, Deň detí, Futbalový turnaj o pohár starostu obce, Deň úcty k starším, spoločné brigády občanov zamerané na čistenie a skrášľovanie prostredia obce a okolia - Medokýš, cintorín (každoročne, 1.500€/rok) 			
Podpora fungovania spoločenských organizácií na úrovni obce			
<ul style="list-style-type: none"> Obnova ochotníckych predstavení v obci (oprava techniky, 500€) 			
Predpokladané finančné zdroje	obec, európske fondy, Komunitná nadácia Liptov, sponzori		
Monitoring a hodnotenie špecifického cieľa 3			
Ukazovateľ		Merná jednotka	Počiatočné hodnoty
<ul style="list-style-type: none"> Počet podporených spoločenských organizácií z verejných zdrojov Celková výška verejných výdavkov vynaložených na podporu spoločenských organizácií Počet zrealizovaných kultúrnych, športových a spoločenských podujatí 		<ul style="list-style-type: none"> organizácia tis. € projekt 	0
Dopady	Spokojnosť obyvateľov regiónu s kvalitou života	vlastné zisťovanie	

4.5.5 Konská

Špecifický cieľ 4	Podporiť ochranu životného prostredia a udržateľné využívanie zdrojov		
Opatrenie 4.1	Zvýšiť mieru zhodnocovania odpadov a likvidácie čiernych skládok		
Opatrenie 4.2	Znížiť riziko negatívnych dôsledkov prírodných katastrof a katastrofických udalostí		
Opatrenie 4.3	Zavedenie postupov pre zvýšenie ochrany krajiny a krajiny tvorby		
Kľúčové potreby Konej v oblasti životného prostredia	<i>Chýbajúca kanalizácia v obci a existencia rizikových žump spôsobuje znečistenie spodných vôd. Hospodárenie v súkromných lesoch nie je celkom bez následkov na prostredí (znečisťovanie prístupových ciest ťažbou, rušenie pokoja ťažobnou činnosťou). Splavovanie poľnohospodárskej pôdy a znečisťovanie obce bahnom. Zanesený Konej potok vo vlastníctve Agrie.</i>		
Predpoklady pre úspešnú implementáciu opatrení	<i>Dobré medziľudské vzťahy, ochota obyvateľov zapájať sa do zveľadovania prostredia. Žiadne čierne skládky, občania vzorne separujú odpad. Liečivý prameň Medokýš. Otvorenosť využívať alternatívne zdroje energie.</i>		
Aktivity pre opatrenia 4.1 – 4.3		Investor/partner	
<p>4.1 Budovanie systému separovania odpadu, zberných dvorov a spoločných kompostovísk, zavádzanie princípov obehového hospodárstva</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zakúpenie kompostérov do domácností a obecného kompostéra/štiepkovača • Vybudovanie zberného dvora pre kontajnery na triedený odpad • Úprava, údržba kompostoviska <p>4.2 Protipožiarne opatrenia</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vybudovanie protipožiarnej cesty z obce k chatám Baranec a Horec <p>4.3 Zníženie energetickej náročnosti budov a zariadení, inovačné prístupy, udržateľnosť</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rekonštrukcia obecného úradu a kultúrneho domu (výmena strechy, zateplenie, FVE, zmena vykurovacích technológií) • Zriadenie komunitnej energetiky – energetická sebestačnosť verejných budov, verejného osvetlenia <p>Starostlivosť o vodné toky a vodné prvky</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vyčistenie Konej potoka a priebežná starostlivosť oň <p>Starostlivosť o zeleň v intraviláne obce</p> <ul style="list-style-type: none"> • Výsadba stromčekov, čistenie a údržba zelene • Vybudovanie zelenej oddychovej zóny pri cintoríne 		<ul style="list-style-type: none"> • Obec • Agria • OZO Čistý Liptov • Urbár • Vlastníci lesov • Združenie obcí Čistý Liptov 	
Predpokladané finančné zdroje	<i>štátny rozpočet, európske fondy, súkromné zdroje, rozpočet obce</i>		
Monitoring a hodnotenie špecifického cieľa 4			
<i>Ukazovateľ</i>	<i>Merná jednotka</i>	<i>Počiatkové hodnoty</i>	<i>Dosiahnuté hodnoty</i>

4.5.5 Konská

<ul style="list-style-type: none">• Počet zrealizovaných projektov zameraných na zvýšenie miery zhodnocovania odpadov a likvidácie čiernych skládok• Počet zrealizovaných projektov zameraných na protizáplavové a protipožiarne opatrenia• Počet zrealizovaných projektov zameraných na zlepšenie kvality životného prostredia, ochrany krajiny a krajinotvorby	• projekt	0	
Dopady	Spokojnosť obyvateľov regiónu s kvalitou života	vlastné zisťovanie	